

Al henvendelse til:
 Aktuel Naturvidenskab,
 Ny Munkegade 120, 8000 Aarhus C
 E: abo@aktuelnaturvidenskab.dk
 T: 87152094

Intelligent stavetekontrol

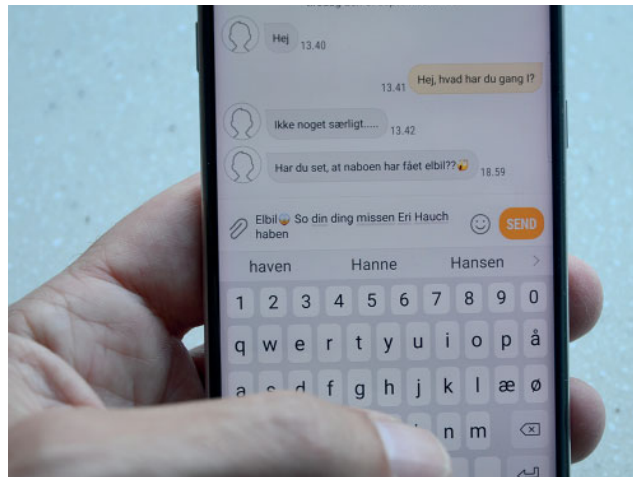
Af Carsten R. Kjaer, Aktuel Naturvidenskab

Havde det ikke været for de staveteknoller, der i dag er bygget ind i enhver smartphone, var det ikke godt at vide, hvor mange af de millioner af beskeder, som danskerne hver dag sender til hinanden, der reelt vil være læselige. Men på et punkt fejler selv den mest avancerede stavetekontrol i dag. Og det er, hvis man formaster sig til at skrive ord eller sætninger på et andet sprog end det, smartphonen er indstillet til. Hvis jeg for eksempel får lyst til at udslynge sætningen "So ein ding müssen wir auch haben" midt i mine skriverier, retter min smartphone herligheden til "So din ding missen Eri Hauch haben". Og så føler jeg mig alle teknologiske forbedringer til trods hensat til fordums tid, hvor Words stavetekontrol insisterede på, at mit mellemnavn burde være "Råbuk" og ikke "Rabæk".

En intelligent stavetekontrol ville altså ikke på samme måde lade sig narre af, at brugeren skifter sprog, og ville både kunne afsløre, om det indsatte, udenlandske ord er korrekt stavet og oversætte det, hvis ønsket. At lave en sådan stavetekontrol er selvfølgelig lettere sagt en gjort! Ikke desto mindre er det netop et sådant værktøj Peter Schneider-Kamp, der er professor ved Institut for Matematik og Datalogi på Syddansk Universitet, har tænkt sig at udvikle sammen med adjunkt Isabelle Augenstein fra Københavns Universitet, virksomheden Ordbogen.com samt penge fra Innovationsfonden.

Sproghjerne med kunstig intelligens

Men hvorfor er det populært sagt så svært at lære en stavetekontrol "fremmedsprog"? Peter Schneider-Kamp forklarer:

Smartphone med en knap så smart intelligent ordbog. Foto: Carsten R. Kjaer.

»Digitale ordbøger bygger på statistik. Man har simpelthen scannet tusindvis af bøger og registreret, hvilke ord der oftest optræder efter hinanden på et givent sprog. Herefter kan den digitale ordbog bedre foreslå et ord, hvis du laver en stavefejl – simpelthen fordi den ved, hvilke ord der passer sammen. I sagens natur kan denne tilgang ikke direkte bruges til dokumenter, hvor forskellige sprog blandes sammen, da ordbøgerne er enkeltsproglige. En kunstig intelligens, der kombinerer maskinoversættelse med viden om, hvilke ord der passer sammen er en indlysende tilgang til problemet. At lave sådan en kunstig intelligens er dog mere indviklet end bare at sætte to eksisterende moduler sammen – det er faktisk nødvendigt med en udvidelse af den nuværende forskningshorisont.«

Skal skelne advokaten fra skoleleven

Hvad det helt konkret indebærer at skulle udvide den nuværende forskningshorisont, kan man ifølge Peter Schneider-Kamp dårligt ud-

dybe uden at blive meget teknisk. Men en af udfordringerne er, at sproghjernen, udover at tage højde for stavfejl og forskellige sprog, også skal kunne tage højde for, at ord kan opfattes forskelligt af forskellige faggrupper.

»Ord kan have forskellig betydning ud fra deres sammenhæng, og dette bliver ekstra vigtigt, når vi har med sammenblandede sprog at gøre, da for eksempel synonyme og værdiladning er forskellig på tværs af sprog. Vores værktøj skal derfor kunne skelne mellem, om det er en advokat eller en folkeskoleelev, der bruger det,« forklarer Peter Schneider-Kamp.

Planen er, at *Write assistant*, som den nye sproghjerne hedder, vil blive det næste store produkt, som Ordbogen.com vil tilbyde deres kunder. Forskernes opgave er dermed "blot" at udvikle nogle bedre modeller, der skal gøre dette muligt. Og hvis alt går efter planen, vil den første version af herligheden være klar til brug om 3 år. ■